

M t s khá đông ng i Vi t có l i s ng phù phi m là hay đua đòi, b t ch c. Th y ng i khác có ta cũng ph i có, mà ph i có nhi u h n, đ p h n m i b nh. Xét qua các câu t c ng : "Con gà h n nhau ti ng gáy" hay "Có ăn có ch i m i g i là trâu" ch ng t tính đua đòi đã ăn sâu vào tâm kh m ng i Vi t chúng ta t lâu. Hàng xóm xây 3 gian nhà ngói ta cũng c nh n ăn nh n m c, vay m n mà làm, làm 5 gian cho l n h n. Ngày x a ng i ta mua nhiều, mua h i, mua t ng, mua lý đ đ c h n thiên h . "Mi ng gi a làng b ng m t sàng xó b p", nh v y m i c m th y v vang, hnh di n dù ph i bán nhà c a, ru ng v n, có khi bán c v c con đ có ti n mua ch c t c và khao dân làng ăn u ng linh đình.

Trong đ i s ng văn minh ngày nay đ u óc chúng ta hình nh không nh ng không thay đ i mà còn n ng n h n, phù phi m h n dù đang s ng nh ng qu c gia có n n văn hoá cao. Đàn bà thì đua đòi cái váy, cái áo; đàn ông cái cravate (tie), b veste (suit) nhà c a, xe c ...

Đ c bi t trong vi c c i xin, cách nay vài ch c năm đám c i nào m i trên 200 khách ăn đã đ c coi là khá l n. Bây gi con s y b coi là nh , b ch c i. Nh ng đám c i thông th ng thì nay kho ng 4 hay 500 ng i ăn, có nh ng đám 7, 8 trăm quan khách. Sao ng i ta m i nhi u th ? Đ n gi n là khoe khoang đua đòi đ l y ti ng, th đ n quà m ng bây gi không b ng v t k ni m nh tr c mà b ng ti n, t ch c l n có thi t gì đâu mà l i đ c ti ng. Nên h quen ai thì m i h t, t ông bác sĩ gia đình, ông th s a xe, bà bán n trang, th làm tóc, th trang đi m cô dâu... đ u đ c m i t i cùng v i bà con, b n bè, quen bi t t g n đ n xa. Nh ng ng i làm ăn b m b ng đi vì không đi s m t khách; nh ng ng i quen bi t c g ng đi, dù ch ng vui v gì, đ mai m t c i con mình s m i b t tr n !

Báo chí cách nay h n m t năm đng tin con gái c a đ ng kim T ng th ng George W. Bush, cô Jenna, làm l c i vào ngày 10 tháng 5 -2008 v i s th c khách là 200 g m bà con, b n bè thân thi t. Sao đám c i c a con gái m t ông T ng Th ng mà t ch c nh th ? Ch ng l T ng Th ng c a m t c ng qu c giàu m nh nh t th gi i không có đ c vài trăm b n bè thân thu c ? Ch ng l gia đình ông không giàu sang, không "b nh" b ng nh ng gia đình ng i Vi t ?

Chúng ta thích phô tr ng hay còn vì lý do nào khác n a ?

Có l l m ng ti n bây gi gây nên s l i đ ng, ng i ta m i th t nhi u đ l y l i. M i đ n c a nhà hàng đã th y cái bàn "nh n ti n m ng" đ t ngay l i vào nh nh c nh , nh đòi n . Vi t ki u ngo i qu c thì

thờ, ở trong những tình huống lễ nghi đi đến chỗ thờ cúng họ. Người ta cho khách ăn qua loa để "có lễ" nên khi đi ăn cỗ thì người mang theo 2, 3 loại phong bì : cỗ bàn thờ cúng người, bày biện qua loa để lễ nghi thì đưa phong bì ít tiền thôi (vừa quít đầy có móng tay nhún).

Ý nghĩa tất cả của bữa tiệc vui không còn nữa.

Trái với chúng ta, người Mỹ thì chắc chắn có một trang trọng ở nhà thờ hay ở nhà, sau đó là buổi tiệc nhỏ đích để gia đình hai bên và bạn bè chung vui, chúc mừng, tặng quà kèm niềm cho cô dâu, chú rể - ít khi tặng tiền - gửi người nhà chắc chắn họ chia sẻ chúng ta xa kia.

Mốt tính khác cũng thay khác biệt là tính kênh kiêu, hóm hĩnh.

Nguyên nghĩa của kênh là lách, không thẳng bụng, kiêu là nâng lên cao. Kênh kiêu là làm cao, làm phách. Hóm là lên mốt, làm bộ như hóm của (lên mốt vì giàu), hóm người (cây đồng con hay có thân nhân quý tộc). Người ta hay dùng chữ "hĩnh" sau chữ hóm - hóm hĩnh - để cho nghĩa mạnh mẽ và cũng mang ý nghĩa kẻ quắc, khó chịu.

Chẳng ai của người kênh kiêu, hóm hĩnh như người có người mốt phố. Bạn bè đang chơi thân với nhau như người đến chỗ hay trở nên giàu có thì xa lánh, quên đi người bạn cũ. Ông Trung úy hàng xóm của tôi ở Sài Gòn có người bạn học rất thân, đồng viên cùng khóa vào trường Sĩ Quan Thủ Đức. Khi ra trường hàng tuần vẫn liên lạc với nhau. Bạn đi thi gian vắng bóng, tôi hỏi bạn biết bạn ông ta từ ngày đến đeo lon Đồi úy đã sắm giã tình "huynh đệ chi binh".

Những người giàu có hay có chức có quyền thường lên mốt khinh khi, hách đanh với người nghèo hay cấp dưới, nhất là 1 số những nhà quan lại, vua chúa dù có những người trong số họ thì cách thức hành xử, tài năng không có mà cũng xấu như vậy.

Ngày nay ở trong những tính hóm hĩnh, kênh kiêu không chỉ mang tính cá nhân mà còn mang

Tính đua đòi, hãm hính và mốt sng của Việt

Tác Giả: Phạm Hy Sơn

Thứ Bảy, 23 Tháng 5 Năm 2009 12:31

tính Đòi, tính c quan.

Tôi không nói sai sót. Đòi của chúng ta hiện có 2 giai cấp để ghi rõ ràng trên giấy tờ trong sách đen trong hiện pháp của nước CHXHCNVN : Giai cấp Đòi và giai cấp nhân dân.

Giai cấp Đòi là giai cấp u tú, giai cấp nhân dân thì không u tú, tức giai cấp thấp hèn ! Có lẽ kể từ ngày lập quốc dân tộc chúng ta mới bắt phân cách bằng giai cấp và khoảng hơn 80 triệu con người bắt đầu trong việc làm, bắt đầu phân, tức để quy định công dân như người, bắt đầu ... Tóm lại cái giai cấp không u tú này bắt coi khinh, bắt bắt đầu, không có một chút quy định hành gì về để đòi của mình và ngay cả cái việc mình cũng bắt người khác bắt !

Về tính c quan, những nhân viên để của đi công tác phải đi bằng "xe con" chứ không đi bằng xe đò hay taxi. Đi như thế c quan để tác sự coi thế nào không tiện, không thể làm việc để ! (ngày xưa thì phải hút thuốc ngoi có để lên hay có cán). Cũng tình để chỉ để những để chỉ cấp và việc phải một câu thưa anh, hai câu thưa anh hay thưa Đòi chỉ Giám Đòi, thưa Đòi chỉ Tổng Giám Đòi !

Trong hôn nhân bây giờ người ta coi trong "môn đăng hộ đối" gấp ngàn lần để xưa. Con cái để viên chức con cái dân vì không cùng một "giai cấp u tú", không có quy định để như vậy. Trong "giai cấp để viên u tú" lại có nhiều để cấp và thông thế nào việc kết hôn đưa vào bắt c của hai gia đình.

Những người Việt bắt bắt tài sản, cha mẹ, ông bà ra nước ngoài sinh sống những lại quên không bắt lại cái tính hãm hính, kềm kẹp ở bên Việt Nam. Cùng bán sống bán chết về bắt bắt, bắt bắt ăn cơm hãm cá m m với nhau những người để sang trước cấp người sang sau về quên, tránh một, chào không thèm trả lại. Người ta bắt bắt người sang trước có quy định khinh người sang sau ! Không bắt bắt cái quy định này đã để để đem ghi vào Hiến Pháp nước M chưa?!

Chưa để, nhiều người may mắn có chút bằng cấp hay của hàng của khá gì thì mua lên lập lập ngay cái quá khổ nghèo hèn của mình ngày xưa bắt bắt cách xa lánh, phải như một để những người quen một đích làm như họ về người giàu có, sang trước để bắt bắt lên một kềm kẹp với những người khác.

Tính đua đòi, hình ảnh một số người Việt

Tác Giả: Phạm Hy Sơn

Thứ Bảy, 23 Tháng 5 Năm 2009 12:31

Thành phố tôi đang sống có cái chợ như bán hàng thực phẩm Á châu do một người Việt làm chủ. Có kích thước lớn hàng hoá chủ yếu 1 phần 10, 1 phần 20 như chợ thực phẩm bình thường ông bà chủ một lúc nào cũng kên kên, cô thu ngân (cashier) người nhà lờ mờ băng cửa mấy năm tôi chưa thấy môi cô như một nụ cười. Có lần tôi đến người bán M vào chợ, sau khi tính tiền xong ra cửa anh ta hỏi tôi: "Sao cô cười lờ mờ lòng thế?"

Đuốc chúng ta như quá, thì tiền cũng quá, một ngôi chợ như đáng gì so với người ta mà đã hình ảnh. Như gia đình nhà Wall Mart, Mc Donald... có hàng ngàn cửa hàng trên khắp thế giới, giàu bậc thầy người ta vẫn quý trọng khách hàng, lấy đó làm nguyên tắc, huấn luyện và bắt nhân viên phải tuân theo. Vào chợ cửa hàng cửa người M, dù như dù lớn, ở đâu nhân viên bán hàng cũng lịch sự tiếp đón khách đến và đi bằng những câu chào hỏi dù chúng ta có mua hàng cửa hay không.

Ngôi chợ cửa ông bà chủ này mấy mấy năm không phát triển được vì người mua người đi. Cách nay vài tháng một ngôi chợ thực phẩm Á châu mới được mở ra, mấy người đi đó mua vì được tiếp đón tử tế. Ông bà chủ và cô thu ngân đã đi thái độ như người bà con hình như chưa quên với lòng, kên kiêu cửa họ đã quay trở lại ngôi chợ cũ. Không biết số kinh doanh cửa họ còn tồn tại được lâu không.

Âm bản cửa tính kên kiêu, hình ảnh là một cảm giác. Người kên kiêu nhiều thì tử tế càng nhiều vì nghĩ người khác cũng như mình (hay kiêu kiêu, lên một) nên thấy ai hơn mình là lòng đi rồi tìm cách bôi lờ, nói xấu.

Người xa hơn chúng ta nhiều về đức tính và cách xử thế.

Cố Nguyễn Khuyết, một bậc thầy khoa - ba lớn đầu khôi nguyên - , một thi sĩ nổi tiếng, một vị Tổng Đốc cấp áo tước quan trọng làng cũ sống hoà mình với xóm làng. Đi với những người quy n cao cấp trong thời đó như Hoàng Cao Khải, Phó vua cai trị miền Bắc hay Vũ Văn Báo, Tổng đốc Nam Định, cửa người không một sát như người không một chút xa cách, phân biệt với những người cùng đình, nghèo khó như ông Tô quét chợ, chú mõ Đáo bên làng :

Chú Đáo bên làng lên với tôi,

Tính đua đòi, hãm hính và mất sự nghiêm túc

Tên: Phạm Hy Sơn

Thư: Bảy, 23 Tháng 5 Năm 2009 12:31

Ông Tuấn xóm chài đi cùng ta.

Ngày xưa ta kể lại khi đến độ tuổi thanh niên 80 của cha tôi Nhiều Chú (nhiều là một chức danh nhất trong làng), cả khu đều làm vậy. Thấy thế người ta cười nói, đùa cợt. Chú nói: "Tôi là cái tuồng và cái phúc trời ban cho cha Nhiều, các ông không thể cười tôi được." Nói xong cả hai cười.

Lời sống bình dị và đức độ của cha còn đọng lại trong lòng tôi đến ngày nay.